

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту експертної групи

Відповідно до пункту 17 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 № 686, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 4 липня 2024 року за № 1013/42358, ознайомившись із звітом експертної групи

Назва ЗВО	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62952
Назва ОП	Мова і література (німецька)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Відповідь на звіт експертної групи подаємо у вкладеному файлі.

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>МЛНм Відповідь на зауваження та рекомендації.pdf</i>	4узV3SAaoT5l5ZeyjFpGAy1b7O69Slu8otnS//T2gX8 =

***

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Дата підпису: 20.03.2026 р.

**Відповідь на зауваження та рекомендації
експертної групи з акредитації освітньо-професійної програми
«Мова і література (німецька)»
спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.043 – германські мови
та літератури (переклад включно), перша – німецька,
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка**

Керівництво Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, науково-педагогічні працівники та гарант освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька)» висловлюють подяку за фахову експертизу освітньої програми та рекомендації експертної групи. Звіт експертної групи уважно вивчено та проаналізовано. Відмічаємо ретельність та увагу до деталей від кожного експерта, особливо цінуємо поради для покращення і вдосконалення окремих документів, процедур, форм роботи та організації документації, ресурсів, способів інформування та описів до різних документів. Загалом погоджуємось із висновками експертної групи, однак маємо деякі аргументи та пояснення щодо висловлених зауважень і рекомендацій за відповідними критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми. Рівень В.

Недоліки

1. Потребують оптимізації ПРН із врахуванням часу та змісту вивчення ОК.
2. Немає чітко визначеної ПРН, яка б забезпечувала формування здатності здобувачів здійснювати педагогічну діяльність з філологічних дисциплін.
3. Існує необхідність у більш активній взаємодії ЗВО із роботодавцями, зокрема із представниками від КМДА.

Рекомендації

1. Гаранту ОП, робочій групі до початку 2026-27 н.р.: провести перегляд ПРН та оптимізувати їх із врахуванням часу та змісту вивчення ОК; чітко визначити ПРН, яка формує здатність здобувачів здійснювати педагогічну діяльність з філологічних дисциплін (лінгводидактичну складову), та забезпечити її досягнення відповідним змістом ОК.

Керівництву ЗВО, гаранту ОП, робочій групі до початку 2026-27 н.р.: налагодити зв'язки із роботодавцями від муніципальної влади міста Києва, у чий власності знаходиться ЗВО, з метою їх залучення до реалізації ОП; ознайомити усіх стейкхолдерів, особливо роботодавців, зі змістом і структурою ОП, наголосити на їх активній ролі й участі в удосконаленні ОП; під час наступного перегляду ОП і в подальшому постійно залучати усіх стейкхолдерів (особливо роботодавців) до конкретних обговорень та надання рекомендацій до ОП під час засідань робочих груп та інших

Відповідь університету:

Загалом позиція експертної групи щодо співпраці з роботодавцями є зрозумілою та не викликає заперечень. Підкреслимо, що представники столичної влади беруть активну участь у житті університету: від стратегічного планування та освітніх заходів до суворого контролю фінансової звітності й дотримання законодавства (трудового, безпекового, фіскального тощо). Для провадження партнерської діяльності з різними установами комунальної власності університет не укладає додаткових угод, договорів, меморандумів, якщо така співпраця не вимагає додаткового регулювання фінансових питань, не стосується додаткових виплат, і покриває напрями діяльності, які прописані в Статуті університету. Як основний замовник і споживач освітніх послуг КСУБГ у вищій освіті, КМДА має різноманітні механізми впливу, канали комунікації та форми звітності для усіх підрозділів університету, у випадках, коли муніципальна влада вважає за необхідне уточнити та відкоригувати процеси або результати діяльності університету в цілому, або його окремих підрозділів. Це рідко стосується рівня окремих ОП, тому особистої зустрічі з представниками муніципальної влади під час роботи експертної групи, як правило, не передбачається, задля корисного використання обмеженого часу на детальний перегляд вузькогалузевих освітніх програм.

Потребує окремого пояснення підхід розробників освітньо-наукової програми до реалізації вимог Стандарту щодо педагогічної діяльності.

1. Гарант і група розробників програми у редакції 2025 р. включили до переліку обов'язкових ОК і ОД15 «Педагогіка і психологія вищої школи» й асистентську практику. Відповідно, було додано один ПРН 20 про застосування набутих компетентностей у професійній діяльності випускників: **«Застосовувати знання та вміння у перекладацькій практиці з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій, а також керуватися у практичній діяльності навичками й вміннями організації навчального процесу з фахових дисциплін у вищих навчальних закладах».**

2. У Пояснювальній записці до Стандарту, на с.12, в абзаці 4 про придатність до працевлаштування описано умови, коли «магістр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у ЗВО (за наявності у програмі підготовки циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін та проходження відповідних практик)», при цьому, розробники Стандарту внесли в перелік обов'язкових результатів навчання ПРН 13: «Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються».

Отже, ПРН20 свідомо сформульовано як комплексний результат, для уникнення надмірного дроблення результатів навчання. ПРН20 відображає

цілісну модель фахівця, що інтегрує теоретичні і прикладні аспекти та забезпечує системний зв'язок між теорією та практичною імплементацією. Досягнення такого інтегрованого результату підтверджується застосуванням ПРН20 для ОД7,8,11,12, на яких переклад є типом завдання, а модель заняття є дидактичним зразком.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Недоліки

1. Формулювання мети усіх ОК потребують перегляду з метою забезпечення більш чіткого й узгодженого співвіднесення із ЗК, ФК та ПРН. 2. У РПНД недостатньо диференційовано мету вивчення ОД4 та ОД5, що зумовлює необхідність її уточнення та розмежування. 3. У всіх РПНД наявна потреба в оновленні списків рекомендованої літератури; недостатньо представлено праці іноземних авторів та НПП, які забезпечують реалізацію програми; бібліографічні описи потребують упорядкування відповідно до чинних стандартів. 4. В РПНД «Педагогіка і психологія вищої школи» недостатньо чітко конкретизовано мету дисципліни з урахуванням її двокомпонентної структури (педагогічний і психологічний складники). 5. Зміст освітньої дисципліни ОД4 потребує перегляду: теми слід переформулювати з урахуванням вимог магістерського рівня підготовки. 6. Зміст ОД14 потребує доопрацювання з урахуванням актуальних підходів і сучасних тенденцій методики викладання іноземних мов. 7. Існує необхідність розширення баз практичної підготовки (інші ЗВО, організації та установи, зокрема комунальної власності).

Рекомендації

1. Гаранту ОП, робочій групі до початку 2026-27 н.р.: провести перегляд формулювань мети усіх ОК в РПНД з метою забезпечення більш чіткого й узгодженого співвіднесення із ЗК, ФК та ПРН; чітко диференціювати мету вивчення ОД4 та ОД5; у всіх РПНД оновити списки рекомендованої літератури, представити праці іноземних авторів та НПП, які забезпечують реалізацію програми; упорядкувати бібліографічні описи відповідно до чинних стандартів; в РПНД «Педагогіка і психологія вищої школи» чітко конкретизувати мету дисципліни з урахуванням її двокомпонентної структури (педагогічний і психологічний складники). переглянути зміст ОД4, переформулювавши теми з урахуванням вимог магістерського рівня підготовки; удосконалити зміст ОД14 урахуванням актуальних підходів і сучасних тенденцій методики викладання іноземних мов. 2. Керівництву ЗВО, гаранту ОП до початку 2026-27 н.р.: розширити бази практичної підготовки здобувачів (інші ЗВО, організації та установи, зокрема комунальної власності).

Відповідь університету:

Дякуємо експертній групі за уважний аналіз робочих програм і виявлені неточності й недосконалості. Безумовно, вони будуть усунені в найкоротші строки. Інформуємо, що перегляд усіх РПНД відбувається щорічно, в обов'язковому порядку, на усіх освітніх програмах, та затверджується рішеннями кафедр, які мають виконувати рекомендації проведених контрольних заходів, особливо акредитації, для усунення виявлених недоліків та покращення якості імплементації освітньої програми. Відповідно, зауваження до конкретних ОД будуть належним чином враховані та виправлені у вказані строки.

Підтримуємо пропозицію диверсифікації баз практики, постійно спрямовуємо зусилля на розширення партнерства з муніципальними, профільними та іншими освітніми установами в м.Києві. Водночас університет продовжує використовувати власні профільні кафедри як стратегічні бази практик. Це є необхідною умовою для розвитку кадрового потенціалу, зміцнення університетських наукових шкіл та формування тяглості наукового середовища в межах цієї ОНП.

Критерій 6. Людські ресурси

Недоліки

1. Відповідно до п. 37 чинних Ліцензійних умов впровадження освітньої діяльності, відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації окремих НПП загалом підтверджується за ОК, однак дотичність деяких публікацій НПП ОД, що викладаються, можна було б посилити (ОД3 Теорія мовної комунікації та ОД7 Професійна англійська мова, що ілюструються публікаціями у розрізі методики та педагогіки, ОД12 Методи лінгво-емпіричних досліджень, ОД13 Лінгводидактика, ОД12 Сучасний літературознавчий процес у Німеччині).
2. Положення про конкурс на заміщення вакантних посад... не враховує чинні вимоги Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою КМУ від 24.03.2021 р. № 365 (і з подальшими змінами 2023 року).
3. Немає чіткої взаємодії КСУБГ з представниками КМДА як головними замовниками кадрів випускників

Рекомендації

1. НПП (Якуба В.В., Буніятова І.Р., Чеснокова Г.В., Шапочкіна О.В.) до початку 2026-27 н.р. – підвищити публікаційну діяльність у наукових виданнях, що входять до переліку фахових видань України, або індексуються в наукометричних базах даних Scopus або WoS. 2. Керівництву ЗВО до початку І семестру 2026-2027 н.р. розробити або оновити наявний внутрішній нормативний документ, що визначає принципи, умови та правила конкурсного відбору для заміщення вакантних посад, з урахуванням вимог Ліцензійних умов в редакції постанови КМУ від 24 березня 2021 року № 365 (зів змінами) (зокрема пп. 36, 37, 38), затвердити його, впровадити в дію та забезпечити дотримання під

час наступних конкурсних відборів НПП. 3. З метою оптимізації взаємодії з роботодавцями керівництву ЗВО, гаранту ОП, робочій групі до початку 2026-27 н.р.: - встановити партнерську співпрацю з роботодавцями, підпорядкованими муніципальним органам влади міста Києва, у власності яких перебуває ЗВО, для їх активного долучення до впровадження ОП; - інтенсифікувати взаємодію з роботодавцями з залученням їх до перегляду ОП з висловленням конкретних рекомендацій.

Відповідь університету:

Зазначені в рекомендаціях науково-педагогічні працівники в своїх індивідуальних планах роботи на поточних навчальний рік зазначили публікаційну активність за тими дисциплінами, що вони викладають, для урахування тематики й різноспрямованості їхнього предметного навантаження. Опрацювання конкретних пропозицій від роботодавців відбувається в форматі живого спілкування, яке доповнює опитувальники, рецензії та відгуки. Покращення формулювань та опцій опитувальника для роботодавців покращить якість узагальненого опису взаємодії в аналітичній довідці, та додатково розкриє сутність потреб ринку праці, деталізує актуальні компетентності, вказуватиме на точки росту під час наступних переглядів програми.

Повністю погоджуємося й підтримуємо важливість дотримання Ліцензійних вимог провадження освітньої діяльності, і додаємо роз'яснення про процедури проходження НПП конкурсу на заміщення вакантних посад, особливо з урахуванням постанови КМУ від 24 березня 2021 року № 365 (зі змінами 2023 року). В Університеті конкурс проводиться на підставі Положення про конкурс на заміщення вакантних посад наукових і науково-педагогічних працівників кафедр і наукових підрозділів університету, яке затверджене рішенням Вченої ради Університету від 28.08.2025 р. (протокол №7), введеним в дію наказом від 28.08.2025 р. № 488.

https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_university/rozdil_4/Polozhennia_konkurs_na_zamishchennia_posad_2025.pdf.

У зазначеному документі передбачено врахування Ліцензійних умов щодо професійної діяльності науково-педагогічних працівників, а саме пунктом 9 Розділу 5 «Проведення конкурсу» чітко визначено, що за результатами обговорення складається мотивований висновок кафедри (наукового підрозділу) про професійні й особистісні якості **на кожного з претендентів**. Мотивований висновок щодо кандидатури науково-педагогічного працівника має **обов'язково** містити інформацію про досягнення претендента у професійній діяльності за останні п'ять років, перелік яких передбачений Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (зі змінами).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Недоліки

1. Опитування проводяться в узагальненому вигляді на факультеті без зазначення конкретної ОП. 2. Участь представників студентського самоврядування у процесах внутрішнього забезпечення якості освіти за ОП не має конкретного характеру (окрім участі у вченій раді ЗВО). 3. Представлені результати опитувань роботодавців не містять опції надання пропозицій/рекомендацій (у форматі відкритої форми). 4. Не представлені чіткі результати обговорень ОП 2023 р. та 2025 р. з боку співпраці з роботодавцями

Рекомендації

1. НМЦ стандартизації та якості освіти, починаючи з наступного навчального року: змінити формат проведення опитувань здобувачів за кожною ОП окремо; до анкети опитувань роботодавців, зокрема і потенційних, додати опцію надання пропозицій/рекомендацій (у форматі відкритої форми). 2. Сенату студентського самоврядування, починаючи з поточного семестру: долучатися до процедур обговорення ОП не лише у форматі участі у засіданнях вченої ради, а й ініціювати самостійно відповідні зміни до змісту НП і ОП.

Відповідь університету:

Висловлюємо вдячність експертній групі за високу оцінку процедур щодо забезпечення якості освіти в частині антикорупційних ризиків, впровадження процедур моніторингу й різнобічного залучення широкого кола стейкхолдерів до підтримки належного рівня якості освіти на ОНП. Укладання й покращення опитувальників для різних учасників освітнього процесу є гнучким і технічно підлаштованим під використання онлайн форм і цифрових технологій збору даних. Це дозволяє формулювати питання однотипно й узагальнено, адже отримані результати відображаються у вигляді таблиць, у яких диференціація за ОП, окремими компонентами й критеріями здійснюється на етапі виставлення технічних фільтрів інформації, представленої в опитувальнику. Таким чином, перед формуванням аналітичної довідки загальний опитувальник для всіх освітніх програм університету перелаштовується під окрему ОП, критерій, або освітній компонент, що дозволяє гаранту й робочій групі сфокусуватися тільки на тих частинах опитувальника, які безпосередньо стосуються конкретної ОП. Водночас погоджуємося з пропозицією додавання опцій відкритої відповіді у форматі вільного текстового поля для усіх учасників опитувань, задля отримання більшої варіативності пропозицій та рекомендацій.

Питання про участь представників студентського самоврядування в процесі прийняття рішень щодо змін до однієї ОП пов'язане з дотриманням процедур, викладених в Положенні про студентське самоврядування (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_univer_sity/rozdil_6/polozhennia_stud_samovriaduvannia.pdf), яке забезпечує рівноправну

участь кожного студента у виборах до студентського представництва різних рівнів і напрямів його діяльності. Оскільки в структурі університету немає «Сенату», а є Студентський парламент, який самостійно формує порядок денний і визначає пріоритети своєї діяльності, обговорення окремих ОП не може нав'язуватися цьому органу на рівні університету. Це доцільніше проводити на факультетському рівні, щоб залучити тих студентів, які напряму включені в освітній процес конкретної ОП. Разом з тим, за “Положенням про вибіркові дисципліни” (п.2.2.2), представники студентського самоврядування долучені до формування й щорічного перегляду індивідуальної траєкторії студента, також передбачена участь студентства у Стипендіальній комісії, процедура відрахування студентів (за “Положенням...” <https://surl.li/wupqoj>) передбачає погодження кожного такого випадку зі студентським самоврядуванням тощо.

Університетська практика показує, що найчастіше студенти другого (магістерського) рівня виявляють бажання долучатися до Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів, та молодих вчених.